

การวางแผนพัฒนากิจการของวัด

บุญศรี พานะจิตต์

รองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ความหมายและความสำคัญของการวางแผน

การวางแผนเป็นเครื่องมือของการบริหาร เพราะแผนเป็นเครื่องบอกทิศทาง แนวปฏิบัติงาน หรือกิจการของหน่วยงาน และองค์กรทุกระดับ ทุกประเภท ตั้งแต่ในระดับชาติลงมา ถึงหน่วยงาน หรือองค์กรขนาดเล็ก ไม่ว่าจะเป็นหน่วยราชการ ธุรกิจ องค์กรเอกชน หรือองค์กรการกุศล ตลอดจนสถาบันการศึกษา

ตามหลักการการบริหาร ได้กล่าวถึงภารกิจของผู้บริหารที่ต้องปฏิบัติจัดทำ คือ (๑) การวางแผน (๒)การจัดหน่วยงาน (๓) การจัดบุคคลคนเข้าทำงาน (๔)การอำนวยความสะดวก และควบคุม (๕)การรายงาน และ (๖)การจัดทรัพยากรและงบประมาณ

การวางแผนมีความหมายในหลายลักษณะ อาทิ

การวางแผน คือการคาดการณ์ในอนาคตอย่างมีจุดหมาย กำหนดสิ่งที่ต้องดำเนินการเพื่อการแก้ปัญหาหรือเพื่อการพัฒนาไว้ล่วงหน้า

การวางแผน เป็นการใช้ความคิด หรือจินตนาการ เพื่อเตรียมการสำหรับคัดเลือกวิธีการที่ดีที่สุด เพื่อดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่กำหนด

การวางแผน เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดสิ่งที่จะทำในอนาคต และกำหนดวิธีการที่จะนำไปใช้ปฏิบัติให้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

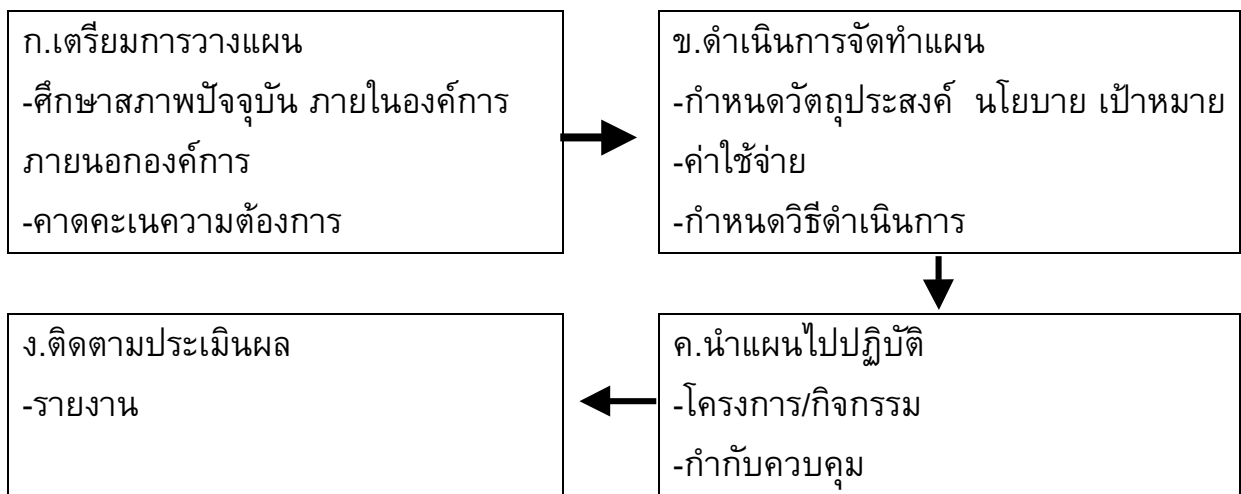
การวางแผน จึงเป็นกระบวนการที่จะนำความคิดไปสู่การปฏิบัติเพื่อการแก้ปัญหา หรือเพื่อการพัฒนา โดยมีการเลือกวิธีการ กำหนดสิ่งที่จะทำ ทรัพยากรที่จะใช้ และเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่จะทำให้สภาพปัจจุบันเปลี่ยนไปสู่สภาพที่จ้องการในอนาคต ภายใต้เงื่อนไขข้อกำหนดของเวลา

การวางแผน จะทำให้เรามองเห็นอนาคต ทั้งที่เป็นเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงาน บทบาท ภารกิจ ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติเพื่อเตรียมการและแก้ปัญหาที่จะพบในอนาคต การวางแผนจึงเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน องค์กร ทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติ และผู้เกี่ยวข้องที่เป็นผู้สนับสนุน และผู้ใช้บริการ กล่าวคือ ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างประหยัด ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรู้จุดหมายปลายทางของหน่วยงาน ทราบบทบาท ภารกิจของแต่ละฝ่ายที่ต้องปฏิบัติ จัดทำหรือให้การสนับสนุน ช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจ

อย่างมีหลักเกณฑ์ และเป็นเครื่องมือในการควบคุมงานของผู้บริหารในการติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติให้อยู่ในกรอบ นโยบาย เป้าหมาย และแบบแผนที่ต้องการ

กระบวนการวางแผน

กระบวนการ หมายถึง การจัดกระทำที่เป็นขั้นตอน มีลำดับเริ่มต้นและสิ้นสุด เชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกัน กระบวนการวางแผนจึงเป็นการจัดกระทำที่ต้องทำเป็นขั้นตอน ตามลำดับและมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ดังนี้

ขั้นตอนการวางแผนดังกล่าวแต่ละขั้นตอน จะต้องดำเนินการร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติ ผู้เกี่ยวข้องที่เป็นผู้สนับสนุน จึงจะทำให้การวางแผนมีความหมายและมีความสำคัญ เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติตามแผนต่อไป ในแต่ละขั้นตอนมีแนวทางดำเนินการโดยย่อ ดังนี้

๑. การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการขององค์กร

ในขั้นตอนนี้ จะเน้นการศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการที่เป็นระบบ โดยเฉพาะในด้านการกำหนดปัญหาและความต้องการในการพัฒนาที่ปฏิบัติกันในระดับหน่วยงานย่อย โดยทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะในด้านการกำหนดปัญหานั้น ปรากฏว่า ปัญหาเป็นจำนวนมาก เป็นปัญหาที่ถูก โดยหลักการด้านการวางแผน ด้วยวิธีการที่มีหลักการเป็นฐานสนับสนุน มีข้อมูล มีสถิติ มีหลักฐาน มีปรากฏการณ์ยืนยัน ช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นได้ มีน้ำหนักที่แสดงความเป็นปัญหาและความต้องการของระบบงานที่แท้จริงชัดเจน ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้สามารถแก้ปัญหาได้ตรงกับจุดที่เป็นปัญหาจริง

๒. การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

เมื่อทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอย่างแน่ชัดแล้ว ขึ้นต่อไปของการวางแผนนั้น จะเริ่มต้นที่การกำหนดและเป้าหมาย วัตถุประสงค์ หรือสิ่งสุดท้ายที่เป็นผลงาน เป็นผลจากการปฏิบัติ ซึ่งต้องแสดงให้เห็นเป็นผลงาน เป็นชิ้นงาน หรือผลผลิตที่ชัดเจนให้ได้ก่อน ต้องแสดงให้เห็นชัดว่าต้องการให้ได้อะไรมา ให้เกิดอะไร ให้มีการทำสิ่งใดให้เกิดขึ้นแล้วสิ่งที่ได้ระบุไว้ว่าเป็นปัญหานั้นจึงจะหายไป หรือความต้องการพัฒนาจะเกิดขึ้นตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

ตัววัตถุประสงค์ที่ระบุต้องมีความแน่นอน ชัดเจน เป็นสิ่งที่สามารถวัดได้ ตรวจสอบได้ สามารถยืนยันด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ที่เชื่อถือได้ว่าสิ่งนั้นได้ปรากฏขึ้น ข้อความที่แสดงวัตถุประสงค์จะต้องจำเพาะเจาะจง ไม่คลุมเครือ

ส่วนเป้าหมายของแผนนั้น เป็นการบอกถึงสิ่งที่ต้องการเป็นลักษณะ จำนวน หรือพื้นที่ที่จะดำเนินการ การกำหนดเป้าหมายต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ และข้อจำกัด เพื่อให้เป้าหมายที่ต้องการอยู่ในวิสัยที่จะทำให้เกิดขึ้นได้ตามความเป็นจริง

๓. การนำแผนไปปฏิบัติ

เมื่อการวางแผนมีรายละเอียดของแผนงาน โครงการชัดเจนแล้ว ผู้บริหารจะต้องดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย การนำแผนไปปฏิบัติจึงนับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่ง ต้องประสมประสานการวางแผนเข้ากับการจัดการหรือการบริหาร เพื่อนำแผนสู่การปฏิบัติ การวางแผนจึงอยู่ในกระบวนการบริหารที่ผู้บริหารนำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารงานทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายและแผนการจัดองค์กร การประสานงาน การกำกับควบคุมงาน การติดตามและประเมินผล

การวางแผนถูกจัดทำไว้เป็นอย่างดี แต่ถ้าไม่ถูกนำไปปฏิบัติ แผนนั้นก็ไม่น่าประสบความสำเร็จ ในขณะที่เดียวกันถ้าการวางแผนดำเนินการอย่างไม่ถูกต้อง ขาดข้อมูล การคาดการณ์อนาคตผิดพลาด แม้แต่การตัดสินใจกำหนดทางเลือกที่ผิด แผนงานนั้นก็ล้มเหลวเช่นกัน ดังนั้น การวางแผนกับการบริหารจึงดำเนินการสอดประสานเชื่อมโยงในทุกขั้นตอน

๔. การติดตามประเมินผล

การติดตามการดำเนินการตามแผน เป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานว่ามีปัญหาอุปสรรคใด ต้องปรับปรุงเรื่องใดบ้าง ส่วนการประเมินผลนั้น จะต้องกำหนดช่วงเวลาหลักจากที่มีการปฏิบัติไปแล้วระยะหนึ่ง จะต้องมีการประเมินผลระหว่างดำเนินการ และประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นแผน เพื่อการนำข้อมูลที่ได้จากการติดตามไปพิจารณาปรับปรุงแผนงานต่อไป

๕. การรายงานผล

การรายงานผลมีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องทำเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมแต่ละกิจกรรมตามแผนที่กำหนดแล้ว เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้อง หน่วยงานบังคับบัญชาได้ทราบผลสำเร็จของการดำเนินการตามแผน พร้อมทั้งผู้ที่มีส่วนสนับสนุนส่งเสริมจะได้รับทราบผลงานด้วย

การวางแผนพัฒนากิจการของวัด

การวางแผน เป็นภารกิจและหน้าที่ที่สำคัญของพระสังฆาธิการที่จะต้องเตรียมการและดำเนินการปฏิบัติจัดทำอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง งานวางแผนจึงเป็นส่วนสำคัญของการบริหารและการปกครองวัด ตลอดจนพัฒนาวัด

การวางแผนของวัด ควรกำหนดให้มีทั้งแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการกิจประจำ

แผนพัฒนา เป็นแผนระยะยาวที่วัดมุ่งหวังจะพัฒนาวัด อาจกำหนดเป็นเรื่อง ๆ เช่น แผนพัฒนาอาคาร เสนาสนะ แผนพัฒนาการศึกษาของพระภิกษุสามเณร หรือแผนพัฒนาวัดระยะ ๕ ปี ที่กำหนดวัตถุประสงค์ที่จะให้วัดเป็นวัดพัฒนาดีเด่น หรือให้วัดเป็นศูนย์กลางชุมชน เป็นต้น

แผนปฏิบัติการกิจประจำ ได้แก่ แผนปฏิบัติการบำเพ็ญกุศลในวันสำคัญต่าง ๆ ตลอดปี ปฏิทินปฏิบัติงานของพระธรรมทูต/ของเจ้าอาวาส ในครั้งพุทธกาลองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงกำหนดเป็นแผนประจำวันไว้ เรียกว่า พุทธกิจ ๕ ประการ ดังนี้

ปูพัพพัญญูเห	ปิณฑะปาตัญจะ	สายัณเห	ชัมมะเทสะนัง
ปะโทเส	ภิกขุโอราทัง	อัทธะรัตเต	ทเวะปัญ्हัง
ปัจจุเสวะ	คะเต กालะ	ภัพพาภัพเพ	วิโลกะนัง
เอเต	ปัญจะ วิเช	กัจเจ	วิโสเชติ มุนิปุณะโว ๗

พระมหามุนีเจ้าผู้ประเสริฐ ทรงบำเพ็ญพุทธกิจ ๕ ประการเหล่านี้ คือ

๑.เวลาเช้า	เสด็จเที่ยวบิณฑบาต
๒.เวลาเย็น	ทรงแสดงธรรม
๓.เวลาค่ำ	ทรงสั่งสอนพระภิกษุ
๔.เวลาเที่ยงคืน	ทรงตอบปัญหาเทวดา
๕.เวลาเข้ามืด	ทรงตรวจดูสัตว์โลก

วัดจะเป็นอย่างไรในอนาคต คณะสงฆ์พุทธบริษัททั้งหลายจะเป็นผู้กำหนด โดยการมองสังคัมในอนาคต เจ้าอาวาส คณะกรรมการวัด พุทธศาสนิกชน ตลอดจนหน่วยงานราชการ สามารถที่จะกำหนดแนวทางหรือทิศทางไว้ได้ แล้วหาพุทธศาสตร์ หรือที่เรียกว่าอุบายวิธี นำพาไปสู่ความมุ่งหวังของวัดในอนาคต โดยใช้การวางแผนเป็นเครื่องมือได้ ตรงตามความต้องการและกฎวิธีการ

ภารกิจของวัดและหน้าที่ของเจ้าอาวาส

วัดเป็นองค์กรประเภทหนึ่ง มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย มีเจ้าอาวาส เป็นผู้ปกครองดูแลและเป็นผู้แทนของวัดในกิจการทั่วไป ตามที่พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒

วัดในฐานะเป็นสถาบันที่สำคัญสูงสุดของชุมชน การดำเนินกิจการใด ๆ ของวัด ย่อมเป็นไปเพื่อการบำรุงรักษาและมั่นคงทางศาสนา การเผยแผ่ธรรมะ การให้การศึกษากฎีกาสามเณร และการสงเคราะห์ให้บริการในการบำเพ็ญกุศล เป็นต้น

เจ้าอาวาสในฐานะผู้ปกครองดูแลและเป็นผู้แทนของวัด มีบทบาทและภารกิจในการบริหารวัดในฐานะพระสังฆาธิการ จึงต้องรับภาระการบริหารจัดการวัดให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของวัด คณะสงฆ์ รัฐบาล และบ้านเมือง การบริหารและจัดการที่จะดำเนินไปให้ได้ผลตามประสงค์ ย่อมอาศัยวิธีการทั้งทางโลกและทางธรรม เพื่อให้วัดยังคงเป็นสถาบันที่มั่นคง ดำรงอยู่ด้วยศรัทธาของพุทธศาสนิกชน และมีศักยภาพในการเกื้อกูลชุมชนท่ามกลางการแปรเปลี่ยนไปของปัจจัยการดำรงชีวิตในสังคัมที่วัดถูกวิวัฒนาการอย่างรวดเร็ว

ภารกิจและหน้าที่ของเจ้าอาวาสตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ และแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๕ ได้ระบุไว้ในมาตรา ๓๗ ดังนี้

๑. บำรุงรักษาวัด จัดกิจการ และศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี
๒. ปกครองและสอดส่องให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ที่มีอยู่ หรือพำนักอาศัยอยู่ในวัดนั้น ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งมหาเถรสมาคม
๓. เป็นธุระในการศึกษาอบรม และสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์
๔. ให้ความสะดวกตามสมควร ในการบำเพ็ญกุศล

เจ้าอาวาสมีภารกิจและหน้าที่เกินกว่าที่กล่าวไว้ตามกฎหมายข้างต้น เพราะวัดเป็นปัจจัยหลักของวิถีชีวิตของชาวพุทธในสังคมไทย พระสังฆาธิการจึงมีบทบาทภารกิจตามความคาดหวังของสังคมอีกมากมายดังจะกล่าวไว้ในภารกิจของเจ้าอาวาสต่อไป

แนวทางและหลักการปฏิบัติภารกิจของเจ้าอาวาส

๑. ปกครองดูแลพระสงฆ์ สามเณร ไวยาวัจกร ศิษย์วัด ผู้อาศัยในวัดหรือเกี่ยวข้องกับวัด ให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นการสร้างศรัทธาแก่ประชาชนผู้พบเห็น

๒. บริหารวัดให้มีอาคารสถานที่อาณานิเวศเหมาะสมต่อการศึกษาและปฏิบัติธรรม ทั้งในส่วนของพระภิกษุ สามเณร และประชาชน มีความสงบเรียบร้อย ทำให้อยากเข้ามาหา ความสงบและศึกษาธรรม

๓. ควรจัดวัดและเครื่องใช้ของวัดอย่างมีระบบให้เหมาะต่อการให้บริการประชาชนเพื่อกิจการของพระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นการดึงประชาชนเข้ามาใกล้ชิดกับวัด

๔. บริหารวัดเพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาชุมชน จัดให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรมของวัด บริหารวัดตามหลักการของพระพุทธศาสนา ด้วยเสนอแนวความคิดและให้เจ้าอาวาสตัดสินใจดำเนินการ ประชาชนก็ร่วมดำเนินการอย่างเต็มที่

๕. เจ้าอาวาสและพระภิกษุควรศึกษางานโครงการของทางราชการ แนวปฏิบัติและนโยบายของมหาเถรสมาคม เพื่อประสานกันดำเนินการให้เกิดพลังการพัฒนาพระพุทธศาสนายิ่งขึ้น

๖. วัดทุกวัดควรได้ร่วมดำเนินการรักษาและฟื้นฟูธรรมชาติ

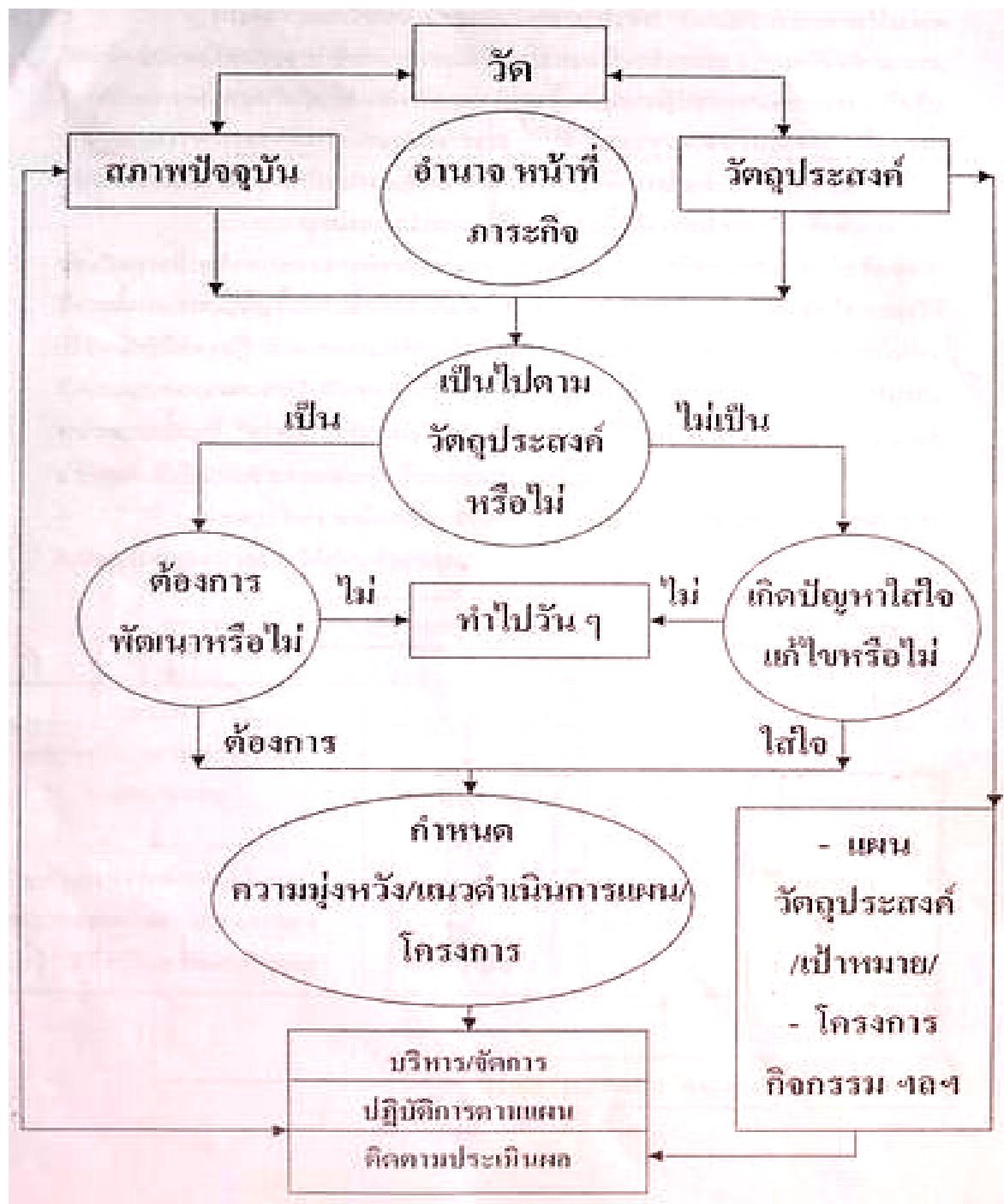
๗. หลักการการบริหาร การดำเนินงานต่าง ๆ ควรมีการวางแผนระยะยาวระยะสั้น เพื่อการปฏิบัติพัฒนาวัด ควรให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ

๘. กิจกรรมที่วัดต่าง ๆ ดำเนินอยู่จำเป็นต่อการทบทวน สังคายนา เพื่อการพัฒนาที่มั่นคงยั่งยืนของพุทธศาสนาต่อไป

๙. การปกครองพระบวชใหม่ ให้พระที่ประพฤติดีแล้วดูแล ปกครอง อบรมพระบวชใหม่เป็นกลุ่ม ๆ จะช่วยส่งเสริมพระธรรมวินัย การศึกษาของพระสงฆ์ได้ดีขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนาสงฆ์ พัฒนาวัด พัฒนาบทบาทหน้าที่ของสงฆ์ จนเกิดประโยชน์ต่อประชาชนประเทศชาติ

บทบาทและภารกิจของเจ้าอาวาส จากที่กล่าวมานี้ เป็นเพียงส่วนที่ปรากฏในฐานะของผู้ปกครองและผู้บริหารวัดเท่านั้น เจ้าอาวาสยังคงมีบทบาทของการสงเคราะห์สังคม เป็นผู้นำทางจิตใจ เป็นผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนา และยังต้องรักษาดำรงไว้ซึ่งความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อสถาบันสงฆ์ เป็นต้น การพัฒนาวัดในทุกด้านจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะผลักดันให้วัดมีความสำคัญต่อสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต

การวิเคราะห์ภารกิจของวัดและกระบวนการจัดทำแผนงาน/โครงการ

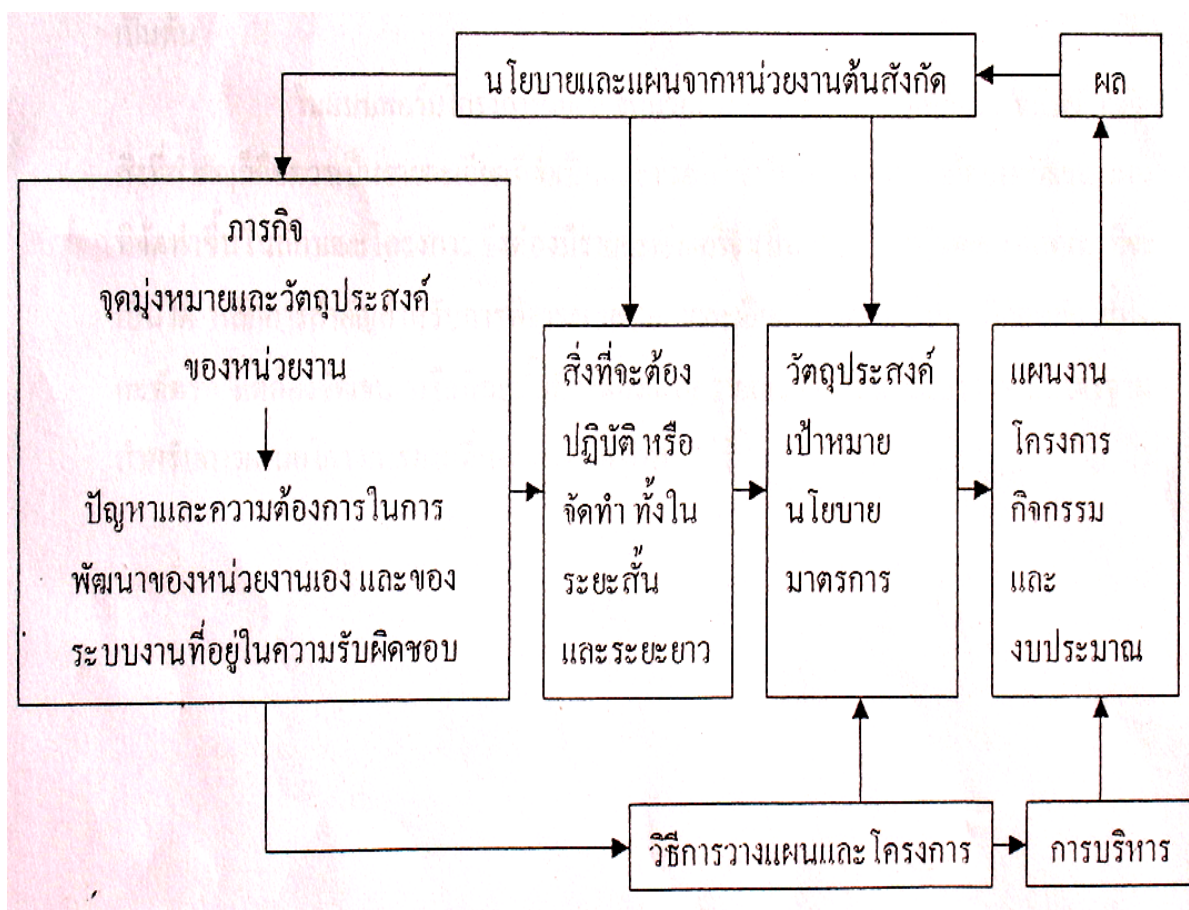

การจัดทำแผนงานและโครงการ

การจัดทำแผนในหน่วยงานนั้นมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับระบบงาน ประเภท และลักษณะของหน่วยงาน ซึ่งหน่วยงานแต่ละหน่วยจะต้องเลือกและกำหนดใช้ให้เหมาะสมกับหน่วยงานของตนหรือไม่ ก็ต้องจัดทำตามรูปแบบที่หน่วยงานผู้ให้การสนับสนุนระบุ ถ้าเป็นหน่วยงานราชการจะต้องทำแผนพัฒนาระยะ ๕ ปี และแผนพัฒนาประจำปี เพื่อขอตั้งงบประมาณ เมื่อได้รับงบประมาณแล้วจะทำแผนปฏิบัติการประจำปี ทุกปี เป็นต้น

ในการวางแผนของหน่วยงานหรือองค์กรนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบต้องวิเคราะห์ หรือทบทวนภารกิจของหน่วยงาน เนื่องจากภารกิจจะแสดงให้เห็นชัดเจนว่ามีการตั้งหน่วยงานนั้นขึ้นมา เพื่อให้ทำสิ่งใดให้ประสบความสำเร็จ เพื่อให้ทำอะไร แสดงให้เห็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ แสดงงานที่ต้องทำเพื่อนำไปสู่การบรรลุภารกิจของหน่วยงาน แสดงถึงงานและขอบเขตความรับผิดชอบ แสดงให้เห็นว่าจุดหมายปลายทางในการดำเนินงานของหน่วยงานนั้นอยู่ที่ใด ผลงานที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในภารกิจ กำหนดไว้ในรูปวัตถุประสงค์ ซึ่งมีความจำเพาะเจาะจงเป็นผลจากการปฏิบัติ

จากการวิเคราะห์ภารกิจ ทำให้สามารถค้นพบปัญหา และความต้องการในการพัฒนาของหน่วยงานได้ค่อนข้างชัดเจน

เมื่อมีการกำหนดปัญหาและความต้องการในการพัฒนาได้แล้ว ประเด็นปัญหา และประเด็นการพัฒนาจะปรากฏชัดเจน สัมพันธ์กับนโยบายและแผนของหน่วยเหนือ หรือหน่วยต้นสังกัด และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในการทำงานขององค์กร หรือหน่วยงาน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนา ซึ่งโดยปกติแล้วมักจะมีเป็นจำนวนมากนั้น จะต้องถูกจัดลำดับความสำคัญ และพิจารณาความเป็นไปได้ ตลอดจนความเหมาะสมในทางปฏิบัติ แล้วกำหนดเป็นโครงการต่าง ๆ ขึ้น

การเขียนโครงการ

โครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาหน่วยงานนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน มีลักษณะเฉพาะเจาะจง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องมีผลอย่างไรอย่างหนึ่งต่อไปนี้ คือ

- สนองตอบต่อนโยบายของสังคม ชุมชน ราชการหรือหน่วยงานบังคับบัญชา
- ก่อให้เกิดการพัฒนา
- แก้ปัญหาได้ตรงประเด็น

ตัวอย่างหรือรูปแบบการเขียนโครงการ ควรครอบคลุมคำถามต่อไปนี้ โครงการอะไร ทำไมจึงทำ เพื่ออะไร ทำอย่างไร เมื่อไร ที่ไหน ใช้งบประมาณ/ทรัพยากรเท่าไร ใครทำ ทำแล้วได้อะไร เป็นต้น

ในแบบฟอร์มโครงการของบางหน่วยงาน อาจมีรายละเอียดที่ต้องการเพิ่มเติมได้อีก สิ่งที่สำคัญก็คือควรเป็นรายละเอียดที่จำเป็นและช่วยให้เข้าใจโครงการนั้นได้อย่างชัดเจน แผนที่จะทำขึ้นในลักษณะโครงการ จึงต้องมีรายละเอียดที่จำเป็นและต้องให้ชัดเจนที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ หลักการสำคัญสำหรับการพิจารณาเสนอรายละเอียดในโครงการนั้น ก็คือหลัก สั้นกะทัดรัด แต่ต้องชัดเจน หรือมิฉะนั้นก็ต้องเสนอรายละเอียดไปตามแบบฟอร์มมาตรฐาน สำหรับการเสนอโครงการตามที่หน่วยงานได้กำหนดไว้

แบบการเขียนโครงการ

ชื่อโครงการ.....(โครงการอะไร).....

เหตุผลและความจำเป็น.....

.....

.....

.....(มีความสำคัญความจำเป็นอย่างไรทำไมต้องทำ).....

วัตถุประสงค์.....

.....

.....(ทำเพื่ออะไร/มุ่งหวังให้เกิดอะไร).....

เป้าหมาย.....

.....

.....(ปริมาณที่จะทำเป็นเท่าไร).....

วิธีดำเนินการ/กิจกรรม.....

.....

.....

.....

.....(ทำอะไร/ทำอย่างไร).....

ระยะเวลา.....(ทำเมื่อไร/นานเท่าไร).....

.....

งบประมาณ.....(ใช้งบประมาณเท่าไร).....

.....

ผู้รับผิดชอบโครงการ.....(ใครเป็นผู้กำกับ/ดูแล/ปฏิบัติ).....

.....

ผู้สนับสนุน.....(แหล่งงบประมาณ/องค์กร/ชุมชนใด).....

.....

ผลประโยชน์ที่จะได้รับ.....

.....

.....

.....(เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้วจะได้ทำอะไร).....

